

Şükrü KIZILOĞLU

FATURA ve İTİRAZ SÜRESİ

Fatura, bir malın satıldığı ya da hizmetin yapıldığı anda düzenlenen bir belgedir. Ancak bu durum zorlayıcı bir kural değildir. Fatura, malın satıldığı ya da hizmetin yapıldığı tarihten itibaren 10 günlük süre içerisinde düzenlenebilir. Bu süre içinde düzenlenmeyen faturalar, hiç düzenlenmemiş sayılır (VUK. Md. 231/5).

İnşaat işleriyle uğraşanların da, fatura düzenlemeleri gerekmektedir. Bina inşa edip daire, kat ve dükkan halinde satanların, bunları alıcıya teslim ettikleri tarihten itibaren 10 gün içinde fatura düzenlemeleri gerekmektedir. Başka bir anlatımla, daire ya da dükkanların tapusunun verilmesi yeterli değildir. Ayrıca fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Taahhüt şeklinde inşaat yapanların da, hakediş belgesi düzenlemeleri, onları ayrıca fatura düzenlemekten kurtarmaz. Yani, bu tür inşaat işi yapanlar, hakediş belgesi düzenlediklerinde ayrıca fatura da tanzim edeceklerdir.

Fatura düzenlenmemesinin yaptırımı, Vergi Usul Kanunu'nun 353/1. maddesine göre "özel usulsüzlük" cezasıdır. Bu da faturaya yazılması gereken tutarın yüzde 10'dur.

İnşaat işleriyle uğraşanlar, satın aldıkları mal ya da yaptırdıkları hizmetin karşılığında fatura almak zorundadır.

Bazı durumlarda, alınan faturaya itiraz edilmesi de söz konusu olabilmektedir.

Faturaya itiraz, genellikle, satılan malın ya da yapılan hizmetin tutarına yönelik olmaktadır. Örneğin, faturada yazılı malın hiç teslim edilmemesi ya da eksik teslim edilmesi veya faturada yazılı mal ile teslim edilen malın farklı olması, faturaya itirazın başlıca nedenleridir. Bunun yanı sıra, malın tutarının ya da yapılan hizmetin bedelinin

yüksek gösterilmesi de, faturaya itirazı gerektiren diğer nedenlerdendir.

Faturaya itiraz konusunda, Vergi Usul Kanununda herhangi bir hüküm yer almamıştır. Buna karşılık Türk Ticaret Kanununun 23. maddesinin ikinci fıkrasında, faturaya itiraz konusunda bir hüküm yer almaktadır. Bu hükme göre; bir faturayı alan kimse, aldığı tarihten itibaren 8 gün içinde faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmazsa, faturayı kabullenmiş sayılmaktadır. Görüldüğü gibi, faturaya itiraz süresi, alındığı tarihten itibaren 8 gündür.

Kanunda "Faturanın düzenlendiği tarihten itibaren" değil de "Faturanın alındığı tarihten itibaren" 8 gün içinde itiraz edilmesinden söz edildiğinden, 8 günlük sürenin hesaplanmasında, faturanın düzenlendiği tarih önemli değildir. Kanun koyucunun, faturanın düzenlendiği değil de, alındığı tarihi itirazın başlangıç tarihi olarak belirlenmesinin nedeni, geriye doğru 8 günden önceki tarihin yazılması ya da faturanın 8 gün bekletildikten sonra gönderilerek, itiraz hakkının engellenmesine yönelik eylemleri önlemek içindir.

Faturada yer alması gereken zorunlu bilgiler arasında, "Faturayı teslim alanın kimliği ve imzası" ile ilgili bir bilgiye yer verilmesi, bu konudaki ihtilafları önemli ölçüde giderebilir.

Faturayı alan müşteri ya da işi yaptıran kimse, yasal süresi içinde faturaya itiraz ettiğinde, faturayı düzenleyen kişinin, bu belgenin doğruluğunu ispat etmesi gerekir.

Türk Ticaret Kanununda, "Faturaya karşı itiraz"ın ne şekilde yapılacağı belirtilmemiştir. Ancak, "İspat kolaylığı" bakımından itirazın noter kanalıyla ya da "iadeli-taahhütlü" mektupla yapılmasında yarar vardır.

YARGI KARARLARI

YURT DIŞI İNŞAAT DÖVİZLERİNİN TÜRKİYE'YE GETİRİLMESİNDE KUR FARKLARI

Yurt dışında, yıllara yaygın inşaat işi yapan şirketin, bu iş nedeniyle döviz cinsinden tahsil ettiği hakediş bedellerini Türkiye'ye getirip bankada döviz tevdiat hesabında

tutması sonucu elde ettiği kur farkı gelirlerinin, Türkiye'de elde edilmiş kazanç olarak vergiye tabi tutulması söz konusu olamaz.

Kur farklarının, inşaat işi gelirinin bir unsuru olarak nitelendirilmesi gerekir.

(Dn. 3. D. 23.5.1996 Gün ve E. 95/4067, K. 96/1941).

KATMA DEĞER VERGİSİNİN BİR YIL SONRA DA İNDİRİLEBİLECEĞİ

Danıştay, katma değer vergisinin özelliği itibarıyla yansıtılabilir bir vergi olduğu ve Aralık ayında ödenen katma değer vergisinin, izleyen ayın yeni yıla sirayet etmesi nedeniyle beyan edilerek indirim konusu yapılamamasının yasal olamayacağı görüşündedir. Danıştay, vergi daire-since; Aralık dönemi içinde alınan mallara ait KDV'nin izleyen yıl 25 Ocak tarihine kadar verilmesi gereken KDV beyannamesinde beyan edilerek indirilmesi gerektiğine dair görüşünü kabul etmemiş ve Aralık ayında ödenen KDV'nin izleyen yılın ilk ayında da kayıtlara intikal ettirile-rek indirilebileceğine karar vermiştir.

(Dn. 9.D. 11.1.1996 gün ve E.1995/357, K.1996/45)

ARSA KARŞILIĞI DAİREDE KDV ALINAMAYACAĞI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun vergi konu-sunu teşkil eden işlemler başlığını taşıyan 1/1. maddesi-ne göre, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek fa-liyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, katma değer vergisi kapsamında olduğu, arsa karşılığı daire alınmasının ise ticari bir muamele olmayıp, arsanın de-ğerlendirilmesi amacına yönelik bulunduğu, bu muame-lelerin trampa niteliğinde olmadığına Danıştay içtihatları-yla da sabit olduğu gerekçesiyle, arsa karşılığı daire alın-ması olayında, KDV uygulanamaz.

(Dn. 11. D. 28.3.1996 gün ve E.1996/2134, K.1996/1264)

SORU VE ÇÖZÜMLER

SATIN ALINAN ARSANIN KDV'Sİ NASIL İNDİRİLİR?

SORU: Şirketimiz adına icra yolu ile aldığımız arsa nedeniyle ödediğimiz KDV'yi 3 yılda mı yoksa bir defada mı indireceğiz?

Mehmet KESKİN - ANKARA

YANIT: Vergi Usul Kanununun 314. maddesinde "Boş arazi ve boş arsalar amortismanına tabi değildir" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, amortismanına tabi bir iktisadi kıymet niteliği taşımayan arsa alışı ile ilgili KDV'nin, ait olduğu

dönemde ve bir defada indirim konusu yapılması gerek-mektedir.

FİNANSAL KİRALAMAYLA ASANSÖR ALINIR MI ?

SORU: Finansal kiralama yoluyla, asansör ve yürüyen merdiven alabilir miyiz?

Deniz CANLISOY-BURSA

YANIT: Asansör ve yürüyen merdiven finansal kirala-manın kapsamına girmediğinden alamazsınız.

SORU: Şirketimiz nakit varlıklarını genellikle döviz olarak bankada tutmaktadır. 1996 yılı içinde hareket görmeyen 100.000 ABD Dolarının banka hesabında varlığı halinde, yıl sonu bilançosunda kur farkı olarak yaklaşık dört milyar lira gelir olarak kurumlar vergisine tabi tutulmalı mıdır?

B.D. İSTANBUL

YANIT: Bankadaki dolar hesabınız nedeniyle ortaya çıkan dört milyar liralık kur farkı kurumlar vergisine tabi tutula-caktır.

Şükrü KIZILOĞLU'nun
İnşaat Muhasebesi
Vergilendirilmesi Mevzuatı
ve
Asgari İşçilik
Kitabının 8. baskısı

çıkıttı...

① 1500 Sayfa
② 1. hamur kağıt
③ Lüks bez cilti
④ 4.320.000 TL (KDV Dahil)
Tel : 0 (312) 468 76 46 pbx
Fax : 0 (312) 428 18 85

SORULARINIZ İÇİN

**TMMOB İNŞAAT MÜHENDİSLERİ
ODASI**

Selânik Cad. 19/1 06650

Kızılay/ANKARA

Tel : 0 (312) 419 38 82

Fax: 0 (312) 417 06 32